

Materiál pro zasedání Akademického senátu VŠE dne 25. listopadu 2024

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE na roky 2025 a 2026

	Jméno	Podpis	Funkce/útvary
Vypracoval:	Ing. Tomáš Zouhar		kvestor
Předkládá:	doc. Ing. Petr Dvořák, Ph.D		rektor

Důvod pro předložení materiálu:

Podle § 9 odst. 1 písm. c) zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) Akademický senát schvaluje střednědobý výhled rozpočtu vysoké školy.

Přílohy:

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE na roky 2025 a 2026

Návrh usnesení:

Akademický senát VŠE schvaluje střednědobý výhled rozpočtu Vysoké školy ekonomické v Praze na roky 2025 a 2026.

Text:

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE na roky 2025 a 2026

Praha, listopad 2024

Střednědobý výhled rozpočtu Vysoké školy ekonomické v Praze na roky 2025 a 2026

I. Východiska pro sestavení střednědobého výhledu rozpočtu

1. Střednědobý výhled vychází z informací o návrhu státního rozpočtu na rok 2025 známých ke dni jeho sestavení, tj. k 30. 10. 2024. Dle těchto dostupných informací by v roce 2025 mělo dojít k posílení závazného ukazatele Vysoké školy v rámci kapitoly 333 státního rozpočtu a rozpočet pro VVŠ by měl být navýšen o 4 mld. Kč oproti roku 2024. Nicméně v současné době není zcela zřejmé, v jakých rozpočtových ukazatelích dojde k posílení rozpočtu a jakým mechanismem budou prostředky rozděleny mezi jednotlivé VVŠ. V roce 2025 již nebudou VVŠ přiděleny prostředky v ukazateli F na podporu mzdové koheze.
MŠMT v příštích letech plánuje odkládanou revizi a úpravy podílů fixní části rozpočtu jednotlivých veřejných vysokých škol, což v případě klesajícího počtu studentů na VŠE v posledních letech patrně způsobí pokles fixního podílu VŠE v rozpočtovém okruhu I.
2. Reprezentativní komise se pro odsouhlasení Pravidel rozpisu státního rozpočtu ze strany MŠMT na vysoké školy schází až v závěru roku, nicméně v průběhu roku byly již projednány záměry ministerstva a předpokládá se, že konečná verze pravidel pro rok 2025 navýší váhu ukazatele K. Otázka úpravy vah dílčích indikátorů zůstává zatím otevřená.
3. U těch položek rozpočtového výhledu, u kterých jsou podstatné počty studentů, resp. jiné vstupní parametry, vychází rozpočtový výhled na rok 2025 z hodnot (resp. podíly školy na celku VVŠ) těchto parametrů, které byly použity pro sestavení rozpočtu na rok 2024, neboť nové hodnoty budou známy nejdříve v prosinci 2025.
4. Hodnoty ukazatelů střednědobého výhledu v oblasti výzkumu a vývoje, programů v cizím jazyce, doplňkové činnosti a režii byly stanoveny s přihlédnutím k jejich vývoji v minulých letech.
5. V roce 2025 se očekává výrazné navýšení v položce „Projekty operačních programů, další účelové prostředky“, a to díky souběhu realizace několika významných projektů programu OP JAK. Naopak v roce 2026 je očekáván pokles prostředků z operačních programů z důvodu dokončení části projektů OP JAK.
6. V rozpočtech na roky 2025 a 2026 se odráží skokový nárůst cen v oblastech provozních služeb a stavebnictví, což souvisí i s nutností zvýšené podpory sdílených nákladů VŠE a fondu reprodukce investičního majetku, který je nezbytnou podmínkou pro získání investičních dotací s povinnou spoluúčastí příjemce.
7. V nejbližších pěti letech je očekáván výrazný legislativní růst minimální mzdy, který způsobí odpovídající nárůst mzdových tarifů všech mzdových tříd a nárůst osobních nákladů jednotlivých pracovišť. Do rozpočtu 2025 se plně promítá loňské navýšení příspěvku na stravování ze 75 na 115 Kč.
8. Hodnoty položek střednědobého výhledu pro rok 2026 byly stanoveny s přihlédnutím k jejich vývoji v minulých letech a očekávaných změn pro rok 2025 a dodržením střednědobého rámce státního rozpočtu s tím, že pro rok 2026 předpokládáme nutné navýšení rozpočtů VVŠ.

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE v tis. Kč

Položka	Rozpočet 2024		Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2025		Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2026	
	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady
a) Příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost	1 023 912	1 080 172	1 045 656	1 094 656	1 032 073	1 083 073
A+K Studijní programy a s nimi spojená tvůrčí činnost	832 223	888 484	902 023	951 023	902 023	953 023
C Stipendia pro studenty doktorských programů	27 840	27 840	27 000	27 000	26 000	26 000
D Mezinárodní spolupráce (Erasmus + ost. zahr.)	550	550	550	550	550	550
F Fond vzdělávací politiky (včetně NPO)	70 461	70 461	23 309	23 309	9 300	9 300
I Institucionální program, PPROVŠ	47 573	47 573	47 574	47 574	47 000	47 000
P Společenské priority - Ekonomická knihovna VŠE	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800
S Sociální stipendia	400	400	400	400	400	400
U Ubytovací stipendia	38 065	38 065	38 000	38 000	40 000	40 000
b) Podpora výzkumu, vývoje a inovací	153 152	153 152	154 000	154 000	154 000	154 000
Institucionální podpora VaV - RVO	91 170	91 170	94 000	94 000	94 000	94 000
Institucionální podpora VaV - specifický výzkum na VŠ	15 389	15 389	15 000	15 000	15 000	15 000
Vědecké granty	46 593	46 593	45 000	45 000	45 000	45 000
c) Dotace ze státního rozpočtu	11 036	11 036	11 500	11 500	11 500	11 500
D Mezinárodní spolupráce (zahr. studenti a ostatní)	8 338	8 338	8 500	8 500	8 500	8 500
J Dotace na ubytování a stravování	2 698	2 698	3 000	3 000	3 000	3 000
d) Poplatky spojené se studiem	133 864	133 864	136 000	136 000	142 000	142 000
Poplatky za nadstandardní dobu studia	38 000	38 000	40 000	40 000	42 000	42 000
Poplatky za studium v cizím jazyce	95 864	95 864	96 000	96 000	100 000	100 000
e) Výnosy z majetku a ostatní vlastní výnosy vč. FPP	17 000	-	8 000	-	9 000	-
f) Jiné příjmy a příspěvky než ad a) ze SR, státních fondů, Národního fondu a z rozpočtů krajů a obcí	80 945	80 945	167 898	167 898	127 281	127 281
Projekty operačních programů, další účelové prostředky (ÚD, ÚP)	80 945	80 945	167 898	167 898	127 281	127 281
g) Výnosy z doplňkové činnosti	379 536	379 536	403 000	403 000	416 000	416 000
Nekomerční činnost	58 650	58 650	60 000	60 000	62 000	62 000
Komerční doplňková činnost	81 800	81 800	83 000	83 000	84 000	84 000
Činnost SÚZ (bez dotace na stravování)	239 086	239 086	260 000	260 000	270 000	270 000
h) Příjmy z darů a dědictví	11 000	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Režie nákladů celkem		- 39 261		- 41 000		- 42 000
Celkem	1 810 445	1 810 445	1 936 055	1 936 055	1 901 854	1 901 854

Kontrolní součet po očištění od poplatků za nadstandardní dobu studia (jsou příjmem stipendijního fondu), činnosti SÚZ a dotace na ubytování a stravování.

1 530 661

1 530 661

1 633 055

1 633 055

1 586 854

1 586 854

II. Předpokládaný rozpočet sdílených nákladů VŠE na rok 2025

V roce 2025 je očekáváno mírné navýšení sdílených nákladů na úrovni 2 % ve srovnání s rokem 2024. Významný nárůst sdílených nákladů na informační technologie v celkové výši více než 6 % oproti roku 2024 je způsoben předpokládaným nárůstem v položkách *Software celoškolský* (nová licence pro finanční laboratoř, licence Microsoft, inflační valorizace podpory systémů atd.), *Síťová infrastruktura* (modernizace monitoringu, údržba serveroven), *Provoz serverů* (změna lic. politiky VMWare), *InSIS* (servisní poplatky za nové úpravy, Remsig, antiplagiátorské nástroje, inflace). Významný pokles předpokládáme v položce *Energie a odpad* (13% pokles), a to především díky stabilizaci zafixovaných cen spotřební složky energií. V položce *Opravy a údržba* se naopak projevuje dlouhodobý inflačním růst cen ve stavebnictví a službách a potřeba odložených nehavarijních oprav a údržby. V minulých letech nárůst prostředků alokovaných na opravy a údržbu budov neodpovídal výraznějším tempu navýšení cen stavebních prací a materiálů.

	2024	2025
Sdílené náklady celkem:	203 770	207 800
Informační technologie (Centrum informatiky)	31 220	33 200
Výpočetní a komunikační technika	3 720	1 550
Software celoškolský	6 800	8 500
Síťová infrastruktura	4 000	4 770
Audiovizuální technika	500	780
Provoz serverů	2 850	3 300
InSIS	9 970	10 970
Poplatky a příspěvky	3 380	3 330
Tvorba sociálního fondu/penzijní připojištění	9 000	9 000
Činnost akademického senátu	50	100
Pojištění zam. a povinné odvody z mezd	3 800	4 000
Vzdělávání a školení (e-learning)	200	200
Odpisy	44 000	44 000
Odbor správy majetku:	115 500	117 300
Materiál a inventář	6 700	7 000
Energie a odpad	46 000	40 000
Opravy a údržba	36 000	42 000
Poštovní a telekomunikační služby, pojištění	1 800	2 000
Úklid budov	13 000	13 500
Ostraha budov	9 500	10 000
Technické služby, servis	2 500	2 800

III. Příprava a schválení střednědobého výhledu rozpočtu

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Zákonem č. 23/2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, kterým jsou veřejné vysoké školy zařazeny mezi dotčené veřejné instituce, byly stanoveny některé nové povinnosti v oblasti rozpočtového hospodaření veřejných vysokých škol.

V § 4 odst. (1) uvedeného zákona se stanoví, že: *„Rozpočtem veřejné instituce je plán, jímž se řídí financování činnosti veřejné instituce. Rozpočet obsahuje plán příjmů a výdajů a financování vzniklého salda, nebo plán výnosů a nákladů“.*

V § 4, odst. (3) se dále stanoví, že: *„Střednědobým výhledem rozpočtu veřejné instituce je plán příjmů a výdajů, nebo plán výnosů a nákladů, na každý z rozpočtových roků, na který je střednědobý výhled rozpočtu sestavován“.*

Časový a věcný rámec sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu je upraven v § 5 odst. (1), který říká, že: *„Veřejná instituce sestavuje návrh rozpočtu na rozpočtový rok a střednědobý výhled rozpočtu na nejméně 2 další následující rozpočtové roky, při tom zohledňuje veškeré hospodářské skutečnosti, včetně své ekonomické a finanční situace“.*

Zákon dále v § 5 odst. (2) určuje způsob zveřejňování rozpočtových dokumentů na internetových stránkách, a to tak, že mají být zveřejněny:

- a) návrh rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu nejméně po dobu 10 dnů přede dnem jeho projednání příslušným orgánem, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- b) rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu nejpozději do 30 dnů ode dne jeho projednání nebo schválení příslušným orgánem, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

V § 5 odst. (3) je stanovena povinnost veřejné instituce s návrhem rozpočtu na rozpočtový rok zveřejnit informace o schváleném rozpočtu na rozpočtový rok předcházející roku, na který je předkládán návrh rozpočtu, a o očekávaném, nebo skutečném plnění rozpočtu za předcházející rok.

Následně došlo zákonem č. 24/2017 Sb. také k novelizaci zákona o vysokých školách, když do jeho § 18 bylo doplněno ustanovení o rozpočtovém výhledu, takže po novelizaci zní:

§ 18 Rozpočet a střednědobý výhled veřejné vysoké školy

(1) Veřejná vysoká škola hospodáří podle rozpočtu, který nesmí být sestavován jako deficitní. Veřejná vysoká škola sestavuje rozpočet na kalendářní rok a střednědobý výhled rozpočtu na nejméně 2 další následující roky.

Do kompetencí Akademického senátu školy definovaných v § 9 zákona o vysokých školách přibylo vedle schvalování rozpočtu i schvalování střednědobého výhledu a do kompetencí Správní rady v § 15 totéž.

Implementace zákona o rozpočtové odpovědnosti na VŠE v Praze

1. Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti vychází z klasického schématu schvalování státního rozpočtu a rozpočtů organizačních složek státu, tj. ze schématu, kdy jsou rozpočet na běžný rok i střednědobý výhled schvalovány „společně“ na konci předcházejícího kalendářního roku (většinou v průběhu prosince). Podstatné je to zejména u střednědobého výhledu, který je na úrovni státu schvalován v situaci značné jistoty rozpočtu na běžný rok.

Rozpočet VŠE je oproti tomu schvalován (ve vztahu ke státnímu rozpočtu jako celku, i ve vztahu k rozpisu rozpočtu kapitoly MŠMT i dalších součástí veřejných rozpočtů) jako rozpočet následný (sekundární) jehož sestavení je možné až po znalosti rozpisů výše uvedených součástí veřejných rozpočtů (zpravidla v průběhu prvních jarních měsíců běžného roku). Zatímco u rozpočtu lze takový postup přijmout (jistě by bylo vhodnější i výhodnější ho sestavovat dříve, ale vzhledem k nedostatku relevantních podkladů z rozpisů vyšších rozpočtů to není prakticky možné), u střednědobého výhledu je takový postup v současnosti nemožný (tedy pokud nechceme sestavovat střednědobý výhled jako dokument zcela odtržený od reality), neboť pravidla rozpisu státního rozpočtu ze strany MŠMT na vysoké školy (podle kterých se určují částky pro jednotlivé školy) pro následující rok jsou většinou určována až v průběhu druhé poloviny běžného kalendářního roku. Vedle důvodů subjektivního charakteru je to dáno i skutečností, že akademický rok není identický s rokem kalendářním, např. informace o počtech přijatých i studujících studentů jsou v „rozpočtově uchopitelné“ formě k dispozici až ke konci listopadu každého roku.

2. Proto se ustanovila praxe rozpočet školy na běžný rok předkládat a schvalovat i nadále v jarních měsících (běžného) roku a střednědobý výhled na následující 2 roky předkládat a schvalovat v posledním čtvrtletí běžného roku. Takový postup je v souladu se zákonem o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a plně respektuje i ustanovení, aby při jeho sestavování škola respektovala „*veškeré hospodářské skutečnosti, včetně své ekonomické a finanční situace*“.

Vymezení obsahu a rozsahu střednědobého výhledu

1. Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti příliš podrobně nedefinuje obsah rozpočtu („*plán příjmů a výdajů a financování vzniklého salda, nebo plán výnosů a nákladů*“), ani střednědobého výhledu („*plán příjmů a výdajů, nebo plán výnosů a nákladů*“). V kombinaci se zákonem o vysokých školách ještě přibývají principy, že rozpočet nesmí být deficitní a také základní struktura příjmů (resp. výnosové části) rozpočtu.
2. Pro účely naplnění zákona o rozpočtové odpovědnosti je střednědobý výhled sestaven v rozsahu, který odráží požadavky obou citovaných zákonů. Jde o přehled základních kategorií nákladů a výnosů, který je sestaven jako vyrovnaný. Struktura výnosové strany odpovídá požadavkům § 18 zákona o vysokých školách (je o něco podrobnější), struktura nákladů je v základním členění odpovídající na členění výnosů.

Formální postup schvalování a zveřejňování střednědobého výhledu

1. Stejně jako v případě časového schématu schvalování vychází zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti i v případě formálního postupu schvalování a zveřejňování ze standardní praxe organizačních složek státu, tj. předpokládá, že schvalování rozpočtu i střednědobého výhledu je pouze **jednoinstanční**. Oproti tomu zákon o vysokých školách svěřuje schvalování obou dokumentů jak akademickému senátu, tak i správní radě veřejné vysoké školy, přičemž upravuje mechanismus jejich schvalování takto:

Z § 14 odst. 5 zákona o vysokých školách vyplývá, že o:

... návrzích rozpočtu a střednědobého výhledu „ se po jejich schválení akademickým senátem veřejné vysoké školy vyžaduje ... schválení správní radou veřejné vysoké školy“, přičemž „musí správní rada veřejné vysoké školy rozhodnout do 2 týdnů ode dne postoupení schváleného návrhu akademickým senátem správní radě veřejné vysoké školy, prováděného prostřednictvím rektora; v případě, že správní rada veřejné vysoké školy v této lhůtě nerozhodne, platí, že návrh schválila. V případě, že správní rada veřejné vysoké školy návrh neschválí, vrátí jej s uvedením důvodů k novému projednání akademickému senátu veřejné vysoké školy; původní návrh je v takovém případě schválen bez potřeby dalšího následného schválení správní radou veřejné vysoké školy, jestliže se pro něj vyslovily nejméně tři pětiny všech členů akademického senátu. Ztotožní-li se akademický senát veřejné vysoké školy s připomínkami správní rady veřejné vysoké školy, schválí návrh v jejich znění prostou většinou. Určení dne postoupení, uvedeného ve větě první, vymezí vnitřní předpis veřejné vysoké školy“.

2. Pokud by měly být formálně dodrženy všechny principy zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti v oblasti zveřejňování, pak v kombinaci se zákonem o vysokých školách a jednacími řady senátu i správní rady a lhůtami v nich stanovenými, vznikne těžko řešitelná spleť lhůt a termínů.
3. Návrh střednědobého výhledu byl zveřejněn 10 dnů přede dnem jeho prvního projednávání a schvalování akademickým senátem. Ve stejné lhůtě škola zveřejní případné připomínky správní rady před možným druhým projednáváním a schvalováním v akademickém senátu.
4. Schválený střednědobý výhled rozpočtu škola zveřejní na internetových stránkách nejpozději do 30 dnů ode dne jeho definitivního schválení příslušným orgánem, tj. buď po schválení správní radou, nebo po marném proběhnutí lhůty pro schválení správní radou, nebo po schválení při druhém schvalování v akademickém senátu.